

پر پستو شعر د جنگ اغېزې

عزت الله شمسزي

کتاب پیژندنه

د کتاب نوم:	پر پښتو شعر د جنگ اغېزې
ليکوال:	عزت الله شمسزی
خپرندوي:	د افغانستان د بشر د حقونو خپلواک کمیسیون
ایډیټر:	خوشال خلیل
د پښتې طرحه:	محمد مظفري
ډیزاین:	محمد تقی حسن زاده
چاپشمېر:	لومړی وار ۵۰۰ ټوکه
چاپځای:	د کمیسیون چاپ خونه
نېټه:	۱۳۹۱ / مرغومی
پته:	۶ مه ناحیه، پل سرخ، کارته سه، کابل، افغانستان.
تېلفون:	۰۰۹۳(۰۲۰)۲۵۰۰۶۷۶-۲۵۰۰۶۷۷
برېښنالیک:	aihrc@aihrc.org.af
وېبپاڼه:	www.aihrc.org.af

لړليک:

۱	سريزه
۸	جنگ او شعر
۱۶	د جنگ د شعر موضوعات او مضامين
۱۹	تحميلي جنگ او افغانان
۴۲	په شعر کې د انساني تلفاتو انځورونه
۷۳	ملي شتمنيو او چاپېريال ته اوبستي زيانونه
۷۹	د ماشومانو متاثره کېدل او د ښوونځيو سوځېدل
۸۵	په شعر کې د ورځنيو پېښو انځورونه
۱۰۵	په شعر کې د جنگ اصطلاحات
۱۱۲	سوله په شعر کې
۱۲۱	پايله
۱۲۳	اخځونه

د دې کتاب په اړه

ادبيات او هنر له بشري حقونو سره ژوره اړیکه لري، په اروپا کې له منځنیو پېړیو را وروسته د وینېتیا او روبنانتیا په دوران کې همدغه ادیبان او هنرمندان و، چې په خپلو هنري شاهکارونو کې یې د انسان کرامت او مقام ته د درناوي ذهنیت جوړ او په فکري لحاظ یې ټولنه دې ته چمتو کړه چې انسان ته دې د هغه د انسانیت په خاطر درناوی وشي. له هغې پسې د دوو نړیوالو جگړو پر مهال چې بشري ټولنې ته کوم زیانونه واوښتل، همدغو ناخوالو ته په کتو، لویدیز کې د جنگ ضد شاعرۍ مفهوم رامنځته شو او د جگړو او بربادیو په ضد د شعر لیکنې لړۍ پیل شوه، چې د جگړو د دوران وپجاړی او وژني په کې په ښکلې هنري بڼه انځور او غنډل شوې وې. له جنگ جگړو او وحشت نه سترې شوی د هغه مهال نړیوال سیاسي، ټولنیز او فکري حالت ددې زمینه برابره کړه چې د ملګرو ملتونو د سازمان له جوړیدو لږ وروسته په ۱۹۴۸ کال کې د بشر د حقونو نړیواله اعلامیه تصویب کړي، چې په هغه کې د ټولو انسانانو پر طبیعي حقونو په ځانګړې توګه د ژوند او انساني کرامت ته د درناوي حق پر خوندیتوب ټینګار شوی دی.

د جنگ ضد شاعرې کوم داسې مفهوم نه دی چې په هغه کې دې د مشروع دفاع حق او د هیوادنیو ملي جگړو مفاهیم تر پوښتنې لاندې راشي، او یا خدای مه کړه هغه تاریخي حماسې دې وننګول شي چې د استبداد، ظلم او بي عدالتیو پر وړاندې د مقاومت په ترڅ کې پنځول شوي دي. بلکې د جنگ ضد شاعرۍ کې د جنگ او تاوتریخوالي نه کرکه او بیزاري انځور شوې ده، د جنگ ضد شعرونو کې د جگړو هغه کرغیړنې شیبې او پېښې ثبت شوي دي چې زموږ ټولنه یې منفي پایلې لاهم احساسوي. د جنگ ضد شاعر معمولاً په دې هڅه کې وي چې په مستقیم ډول له جنگ او تاوتریخوالي نه خلک را وگرځوي، خو په ټولنه کې بشري کرامت ته درناوی تعمیم او معنا پیدا کړي. دلته د شاعر له انده جنگ هدف او وسیله نه ده، بلکې جنگ هغه وپجاړونکي پدیده ده چې نه یوازې کورونه، ښارونه او باغونه وړانوي بلکې د افغانانو نفس او انسانیت ته هم زیان اړوي.

سیاستوال سوله د مذاکرې، پخلاینې او اوربند په څیر مفاهیمو کې لټوي، خو سوله

